

(389. 3)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Bij de wet van 26 April 1919 (*Staatsblad* n°. 182) werd goedgekeurd het op 29 Augustus 1918 tusschen Nederland en Duitschland gesloten verdrag, betreffende de ophooging van den Ouden Rijnmond bij Lobith.

Ofschoon blijkens artikel 7 der overeenkomst eene spoedige bekrachtiging daarvan in het voornemen lag, heeft deze tot dusver niet plaats gehad. De oorzaak hiervan is gelegen in het bezwaar der Duitse Regeering om de geldelijke gevolgen van artikel 4 te aanvaarden wegens de sedert het sluiten der overeenkomst ingetreden belangrijke prijsstijging en de waardevermindering der Duitse valuta. De kosten der in dat artikel bedoelde dijksverlegging bij Bimmen zullen toch niet, gelijk bij het opstellen dier bepaling is aangenomen, ten hoogste 300 000 M. bedragen, maar het werk zal eene uitgaaf vorderen van niet minder dan 2 100 000 M., terwijl Nederland slechts gehouden zoude zijn tot eene bijdrage in de kosten van ten hoogste 100 000 M.

Uit dien hoofde verzocht genoemde Regeering, dat Nederland zijne bijdrage zou verhoogen en bovendien het uit te betalen bedrag zou berekenen naar den markenkoers, welke bij het sluiten van het verdrag geldende was.

Bij de daarover gevoerde onderhandelingen werd dezerzijds te kennen gegeven, dat voor verhooging van de overeengekomen bijdrage geen termen werden gevonden, wijl de achteruitlegging van de dijkbocht bij Bimmen door het verdrag niet wordt geëischt en desgewenscht zou kunnen worden nagelaten: dat Nederland echter, den economischen toestand van het Duitse Rijk in aanmerking nemende, in beginsel bereid was aan de overeenkomst eene royale uitvoering te geven en de mark tegen f 0,60 te berekenen, waarmede het op zich zou nemen eene bijdrage te storten van f 60 000, vertegenwoordigende bij den inmiddels gedaalden markenkoers ad f 0,05 een bedrag van 1 200 000 M.

Hoewel de voor rekening van Duitschland blijvende kosten daardoor zouden worden teruggebracht tot 900 000 M., bleef

de Regeering van dat Rijk tegen bekrachtiging van het verdrag bezwaar maken, aanvoerende, dat zij, ook bij de verkregen toezegging nopens de waardeberekening van de mark, nog 700 000 M. meer zou hebben uit te geven dan aanvankelijk was geschat en dat zoowel de toestand der Pruisische financiën als de ongeneigdheid der betrokken landstreek om hare bijdrage te verhoogen, het haar onmogelijk maakten dien last op zich te nemen.

Dezerzijds is daarop overwogen, dat er wel termen waren, aan het verzoek van Duitschland nog iets verder tegemoet te komen. Het is toch hoogst wenschelijk, dat de ratificatie van het verdrag, hetwelk de voor het rivierbelang zoo waardevolle hoogwatervrije afsluiting van den Ouden Rijnmond te zijner tijd mogelijk maakt, niet op de lange baan worde geschoven, en de kans op buitenwerkingtreding van de belemmerende bepalingen der artikelen 17 en 19 van het grenstractaat van 7 October 1816 niet verloren ga.

Zou niet op het verzoek van Duitschland worden ingegaan, dan zou ook de kans groot zijn, dat de oplossing van deze zaak, waarnaar zeker tientallen van jaren door zooveel in den lande verlangend is uitgezien, zeker nog geruimen tijd op zich zou laten wachten.

Met het oog op een en ander werd aan de Duitse Regeering medegedeeld, dat Nederland bereid was ook het bovengenoemde bedrag van 700 000 M. voor zijne rekening te nemen en alzoo zijne bijdrage in de kosten der dijksverlegging bij Bimmen, onder voorbehoud van de bewilliging der Volksvertegenwoordiging, nader te bepalen op f 95 000, mits genoemde Regeering zich zou verbinden tot ratificatie over te gaan binnen eene maand na ontvangst van het bericht, dat vorenbedoelde bewilliging was verleend.

De Duitse Regeering heeft die verbintenis aangegaan, doch daarbij nog den wensch uitgesproken, dat, waar de kostenberekening aan Duitse zijde in marken is geschied en deze geen marge overlaat voor koersschommelingen, ook de bijdrage van Nederland worde uitgedrukt in marken. Daarop is ten slotte overeengekomen, dat de bijdrage zou worden bepaald op 2 000 000 M., waartegen, naar het voorkomt, geen ernstige bedenking kan rijzen.

De wijziging, die door deze nadere overeenkomst in het verdrag wordt aangebracht, is geconstateerd bij additioneel protocol, ten aanzien waarvan op gelijken grond als voor het verdrag geschiedde, wettelijke goedkeuring wordt gevraagd.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
VAN KARNEBEEK.

De Minister van Waterstaat,
A. A. H. W. KÖNIG.